

DECIZIE

07 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nina Vascan
Nicolae Craiu
Victor Burduh

examinând recursul depus de Partidul Politic „Patria”,
la cererea Comisiei Electorale Centrale privind anularea înregistrării
concurrentului electoral Partidul Politic „Patria”, confiscarea sumelor de bani,
precum și la contestația înaintată de Partidul Politic „Patria” împotriva Hotărârii
Comisiei Electorale Centrale nr. 3069 din 26 noiembrie 2014,
împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 27 noiembrie 2014, prin care
contestația înaintată de Partidul Politic „Patria” a fost respinsă, cu admiterea cererii
Comisiei Electorale Centrale,

c o n s t a t ă :

La 26 noiembrie 2014, Comisia Electorală Centrală s-a adresat cu cerere
Curții de Apel Chișinău prin care a solicitat anularea înregistrării concurrentului
electoral Partidul Politic „Patria” și confiscarea în beneficiul statului a sumelor de
bani primite de concurrentul electoral în cadrul campaniei electorale pentru
alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014.

La 27 noiembrie 2014, Partidul Politic „Patria” a înaintat contestație
împotriva hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3069 din 26 noiembrie 2014
(f.d. 47-50).

În motivarea contestației, reprezentantul Partidului Politic „Patria” a indicat
că, hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3069 din 26 noiembrie 2014 este
neîntemeiată și pasibilă anulării, deoarece Comisia, la adoptarea respectivei
hotărâri, a reieșit din informația prezentată de Inspectoratul General de Poliție.

Potrivit informației menționate, concurrentul electoral Partidul Politic „Patria”
a utilizat în campania electorală pentru alegerile parlamentare din 30 noiembrie
2014 mijloace financiare din străinătate.

În consecință, prin hotărîrea Comisiei Electorale Centrale nr. 3069 din 26 noiembrie 2014 s-a decis de a cere Curții de Apel Chișinău anularea hotărîrii Comisiei Electorale Centrale nr. 2749 din 13 octombrie 2014 cu privire la înregistrarea candidaților la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova din partea Partidului Politic „Patria”, a simbolului electoral și confirmarea reprezentantului cu drept de vot consultativ în Comisia Electorală Centrală și a persoanei responsabile de finanțe.

De asemenea, prin aceeași hotărîre a Comisiei Electorale Centrale nr. 3069 din 26 noiembrie 2014 s-a decis de a cere Curții de Apel Chișinău să dispună încasarea în beneficiul statului a sumelor de bani primite de concurentul electoral în cadrul campaniei electorale pentru alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014.

Reprezentantul Partidului Politic „Patria” consideră că hotărîrea anterior menționată nu conține probe elocvente care să confirme faptul utilizării mijloacelor financiare din străinătate.

Afirmă reprezentantul partidului că o hotărîre adoptată fără probe suficiente nu poate fi considerată legală.

A indicat faptul că, Comisia Electorală Centrală a încălcat flagrant procedura de examinare a sesizării și dreptul de apărare a concurentului electoral. Trimiterea, în sesizarea Inspectoratului General de Poliție, înregistrată cu numărul CEC-7/10006 din 26 noiembrie 2014, la intentarea unor cauze penale în privința unor candidați de pe lista Partidului Politic „Patria” nu poate servi drept temei de excludere a respectivului partid din cursa electorală, pe motiv că urmărirea penală pe cauzele date nu a fost finalizată, nefiind emis nici un act judecătoresc. Consideră, reprezentantul Partidului Politic „Patria”, că informația la care se referă Comisia Electorală Centrală nu poate servi ca probă în cazul respectiv.

A solicitat, reprezentantul Partidului Politic „Patria”, anularea hotărîrii Comisiei Electorale Centrale nr. 3069 din 26 noiembrie 2014.

Prin hotărîrea din 27 noiembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău, contestația înaintată de Partidul Politic „Patria” privind anularea hotărîrii Comisiei Electorale Centrale nr. 3069 din 26 noiembrie 2014 a fost respinsă ca neîntemeiată.

Cererea Comisiei Electorale Centrale privind anularea înregistrării concurentului electoral Partidul Politic „Patria” și confiscarea sumelor de bani a fost admisă.

A fost dispusă anularea înregistrării concurentului electoral Partidul Politic „Patria”, efectuată prin hotărîrea Comisiei Electorale Centrale nr. 2749 din 13 octombrie 2014, cu modificările ulterioare.

Mijloacele financiare din străinătate, în sumă de 8158506 de lei, utilizate intenționat de concurentul electoral, Partidul Politic „Patria”, pentru finanțarea alegerilor parlamentare din 30 noiembrie 2014, au fost confiscate și trecute ca venit la bugetul de stat.

Prin decizia din 29 noiembrie 2014 a Curții Supreme de Justiție, a fost respins recursul depus de către Partidul Politic „Patria” și s-a menținut hotărîrea din 27 noiembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău.

La 14 ianuarie 2016, Alexandr Voronovski a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 29 noiembrie 2014 a Curții Supreme de Justiție, solicitând

admiterea acesteia, casarea deciziei instanței de recurs și dispunerea încetării procesului în temeiul art. 265 lit. a) din Codul de procedură civilă.

Prin încheierea din 17 februarie 2016 a Curții Supreme de Justiție, s-a respins ca tardivă cererea de revizuire depusă de Alexandr Voronovski.

La 04 decembrie 2020, Partidul Politic „Patria”, reprezentat de avocatul Igor Pohila, în temeiul art. 449 lit. h) din Codul de procedură civilă, a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 29 noiembrie 2014 a Curții Supreme de Justiție, solicitând admiterea acesteia, casarea deciziei instanței de recurs și a hotărârii din 27 noiembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău, cu adoptarea unei hotărâri noi de admitere a contestației depuse de Partidul Politic „Patria” cu privire la anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3069 din 26 noiembrie 2014 și respingerea cererii depuse de Comisia Electorală Centrală cu privire la anularea înregistrării concurentului electoral Partidul Politic „Patria” și confiscarea sumelor de bani.

Prin încheierea din 10 februarie 2021 a Curții Supreme de Justiție, a fost admisă cererea de revizuire depusă de Partidul Politic „Patria”, reprezentat de avocatul Igor Pohila și s-a casat decizia din 29 noiembrie 2014 a Curții Supreme de Justiție cu reținerea cauzei în procedura Curții Supreme de Justiție pentru examinarea recursului depus de Partidul Politic „Patria” împotriva hotărârii din 27 noiembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău.

La 28 noiembrie 2014, reprezentantul Partidului Politic „Patria” inițial a depus recurs nemotivat, cu prezentarea în aceeași zi a cererii de recurs motivate, împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 27 noiembrie 2014, cu pronunțarea unei hotărâri noi prin care de admis contestația Partidului Politic „Patria”.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de judecată nu a dat o apreciere juridică a celor invocate în contestația înaintată, nemotivându-și soluția adoptată.

A menționat că, instanța de judecată a făcut referire și s-a pronunțat asupra unei hotărâri a Comisiei Electorale Centrale, care nu a fost discutată și adoptată conform prevederilor legii.

De asemenea, a afirmat că hotărârea adoptată de Comisia Electorală Centrală nr. 3069 din 26 noiembrie 2014 este una neîntemeiată, neargumentată și poartă un caracter general, iar Curtea de Apel Chișinău a interpretat eronat normele de drept material, care au importanță pentru examinarea justă a cauzei.

Totodată, la 18 februarie 2021, Partidul Politic „Patria”, reprezentat de avocatul Igor Pohila, a depus recurs suplimentar împotriva hotărârii din 27 noiembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău, reiterându-și poziția în privința ilegalității hotărârii contestate.

La 28 noiembrie 2014, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Comisiei Electorale Centrale cererea de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 29 noiembrie 2014, Comisia Electorală Centrală a depus referință la recursul înaintat, solicitând respingerea acestuia, ca fiind neîntemeiat.

La 19 februarie 2021, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaiților cererea de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 23 martie 2021, Comisia Electorală Centrală a depus referință la recursul înaintat, solicitând respingerea acestuia.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că la 01 aprilie 2019 a intrat în vigoare Codul administrativ al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, fapt ce rezultă din art. 257 alin. (1) al Codului respectiv, iar conform art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art. 169-171.

În conformitate cu art. 68 alin. (6) din Codul electoral, împotriva hotărârii instanței de judecată poate fi depus un recurs în termen de 3 zile de la pronunțare.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că recursul declarat de reprezentantul Partidului Politic „Patria” la 28 noiembrie 2014, este depus în termen.

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În prezenta cauză Colegiul nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurenților, au fost expuse cu suficientă claritate.

Verificând argumentele invocate în recurs, pe baza materialelor din dosar, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a ajuns la concluzia de a admite recursul, a casa hotărârea instanței de judecată, din următoarele motive.

Conform art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă decizie prin care casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Totodată, conform art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sînt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Potrivit art. 194 alin. (2) din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

La rîndul său, în corespundere cu art. 219 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță, Curtea de Apel Chișinău prin hotărârea din 27 noiembrie 2014, a respins ca fiind neîntemeiată contestația înaintată de Partidul Politic „Patria” privind anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3069 din 26 noiembrie 2014.

Cererea Comisiei Electorale Centrale privind anularea înregistrării concurentului electoral Partidul Politic „Patria” și confiscarea sumelor de bani a fost admisă.

A fost dispusă anularea înregistrării concurentului electoral Partidul Politic „Patria”, efectuată prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2749 din 13 octombrie 2014, cu modificările ulterioare.

Mijloacele financiare din străinătate, în sumă de 8 158 506 de lei, utilizate intenționat de concurentul electoral, Partidul Politic „Patria”, pentru finanțarea alegerilor parlamentare din 30 noiembrie 2014, au fost confiscate și trecute ca venit la bugetul de stat.

Prin decizia din 29 noiembrie 2014 a Curții Supreme de Justiție, a fost respins recursul depus de către Partidul Politic „Patria” și s-a menținut hotărârea din 27 noiembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău.

La 14 ianuarie 2016, Alexandr Voronovski a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 29 noiembrie 2014 a Curții Supreme de Justiție, solicitând admiterea acesteia, casarea deciziei instanței de recurs și dispunerea încetării procesului în temeiul art. 265 lit. a) Cod de procedură civilă.

Prin încheierea din 17 februarie 2016 a Curții Supreme de Justiție, s-a respins ca tardivă cererea de revizuire depusă de Alexandr Voronovski.

La 04 august 2020, CEDO a pronunțat hotărârea în cauza Partidul Politic „Patria” și alții contra Republicii Moldova (cererile nr.5113/13 și altele 14), prin care a constatat că părții reclamante nu i s-au acordat suficiente garanții procedurale împotriva arbitrajului, iar deciziile autorităților interne nu aveau raționament și astfel erau arbitrare.

Curtea a hotărât că a avut loc încălcarea articolului 3 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, acordând suma de 7500 de euro, la care se adaugă orice impozit imputabil pentru daune morale pentru partea reclamantă, 3500 de euro, plus orice impozit imputabil reclamanților, pentru toate costurile și cheltuielile suportate de reclamanții reprezentați de domnul S. Pavlovschi și 4500 de euro, plus orice impozit imputabil reclamanților, cu privire la costurile și cheltuielile suportate de reclamanții reprezentați de domnul I. Pohila.

La 04 decembrie 2020, Partidul Politic „Patria”, reprezentat de avocatul Igor Pohila, în temeiul art. 449 lit. h) din Codul de procedură civilă, a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 29 noiembrie 2014 a Curții Supreme de Justiție, solicitând admiterea acesteia, casarea deciziei instanței de recurs și a hotărârii din 27 noiembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău, cu adoptarea unei hotărâri noi de admitere a contestației depuse de Partidul Politic „Patria” cu privire la anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3069 din 26 noiembrie 2014 și respingerea cererii depuse de Comisia Electorală Centrală cu privire la anularea înregistrării concurentului electoral Partidul Politic „Patria” și confiscarea sumelor de bani.

Prin încheierea din 10 februarie 2021 a Curții Supreme de Justiție, a fost admisă cererea de revizuire depusă de Partidul Politic „Patria”, reprezentat de avocatul Igor Pohila și s-a casat decizia din 29 noiembrie 2014 a Curții Supreme de Justiție cu reținerea cauzei în procedura Curții Supreme de Justiție pentru examinarea recursului depus de Partidul Politic „Patria” împotriva hotărârii din 27 noiembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău.

Efectuând controlul judiciar al hotărârii din 27 noiembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră concluzia instanței de judecată contradictorie circumstanțelor cauzei, fiind rezultată din aprecierea greșită a materialului probator anexat la dosar, prin urmare, nejustificat dar și nepronunțându-se asupra aspectelor importante, greșit a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii înaintate de către Comisia Electorală Centrală și, netemeinicia contestației înaintate de către Partidul Politic „Patria”.

Din actele și lucrările dosarului, se atestă sesizarea Inspectoratului General de Poliție, înregistrată cu nr. CEC-7/10006 din 26 noiembrie 2014, prin care s-a pretins ca fiind stabilit faptul folosirii de către concurentul electoral, Partidul Politic „Patria”, în campania electorală pentru alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014, a mijloacelor bănești cu proveniență din străinătate, precum și utilizarea de către același concurent electoral a fondurilor financiare nedeclarate (f.d. 8-14).

Conform hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3069 din 26 noiembrie 2014, s-a luat act de sesizarea Inspectoratului General de Poliție, înregistrată cu nr. CEC-7/10006 din 26 noiembrie 2014 (f.d. 5-7). Totodată, în baza aceleiași hotărâri a Comisiei Electorale Centrale nr. 3069 s-a decis de a cere Curții de Apel Chișinău anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 2749 din 13 octombrie 2014 cu privire la înregistrarea candidaților la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova din partea Partidului Politic „Patria”, a simbolului electoral și confirmarea reprezentantului cu drept de vot consultativ în Comisia Electorală Centrală și a persoanei responsabile de finanțe. De asemenea, prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3069 din 26 noiembrie 2014 s-a decis de a cere Curții de Apel Chișinău să dispună încasarea în beneficiul statului a sumelor de bani primite de concurentul electoral în cadrul campaniei electorale pentru alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014.

În contextul dat, Colegiul consideră relevante argumentele recurentului invocate în acest sens, precum că instanța de judecată a dat o apreciere arbitrară probelor prezentate de părți.

Or, atât Inspectoratul General de Poliție, cât și Comisia Electorală Centrală nu au prezentat și administrat probe privind utilizarea mijloacelor bănești aparținând lui Usatîi Renato pentru necesitățile Partidului Politic „Patria”.

De asemenea și, CEDO a constatat că, instanțele naționale au acceptat ipoteza că restul de opt milioane de lei, aparținând lui Usatîi Renato, au fost utilizați pentru campania electorală a partidului fără nicio rezervă și aparent în lipsa vreunei probe.

În atare circumstanțe, pentru a concluziona asupra temeiniciei/netemeinicii acțiunii urmează a fi supuse aprecierii toate circumstanțele și argumentele invocate, inclusiv probele prezentate de ambele părți în raport cu normele de drept aplicabile raportului litigios.

La acest capitol, Colegiul atestă faptul că, poziția Inspectoratului General al Poliției expusă prin scrisoarea nr 34/4-2350 din 26 noiembrie 2014, precum și hotărârea Comisiei Electorale Centrale sunt neîntemeiate. Or, la materialele cauzei nu exista nicio dovadă, care să susțină afirmația potrivit căreia opt milioane de lei aparținând lui Usatîi Renato fuseseră folosiți în campania electorală, precum nici

faptul că cele unsprezece automobile fuseseră cumpărate înainte de introducerea în Republica Moldova a celor opt milioane de lei de către Usații Ranto înainte de începutul campaniei electorale, sau faptul că tot combustibilul și comunicațiile mobile fuseseră achitați din contul bancar al Partidului Politic „Patria”.

Conform art. 69 din Codul electoral (în vigoare la 01 aprilie 2014), persoanele fizice și juridice care încalcă prevederile legislației electorale, împiedică exercitarea liberă a drepturilor electorale ale cetățenilor, împiedică activitatea organelor electorale, poartă răspundere în conformitate cu legislația în vigoare.

Pentru încălcarea legislației electorale, Comisia Electorală Centrală sau consiliul electoral de circumscripție poate aplica concurenților electorali sancțiuni sub formă de avertisment sau poate solicita aplicarea sancțiunii anulării înregistrării.

Avertismentul se aplică prin hotărîre a Comisiei Electorale Centrale în cazul oricăror alegeri, precum și prin hotărîre a consiliului electoral de circumscripție - în cazul alegerilor locale.

Anularea înregistrării se aplică la solicitarea Comisiei Electorale Centrale, iar în cazul alegerilor locale - și la solicitarea consiliului electoral de circumscripție, prin hotărîre judecătorească definitivă care constată:

a) folosirea intenționată de către concurentul electoral a fondurilor financiare și materiale nedeclarate sau depășirea cheltuielilor peste plafonul mijloacelor din fondul electoral, în toate cazurile în proporții considerabile (mai mult de 5 la sută din suma-limită);

b) utilizarea intenționată de către concurentul electoral a mijloacelor financiare din străinătate;

c) nesuspendarea din funcție de către candidatul care are această obligație. În acest caz se anulează înregistrarea candidatului independent sau se exclude din lista concurentului electoral candidatul respectiv.

Pentru motivele arătate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ concluzionează că, temei pentru anularea înregistrării concurentului electoral Partidul Politic „Patria”, precum și confiscarea mijloacelor financiare în valoare de 8 158 506 de lei, nu se atestă.

Or, cele relatate în ansamblu denotă că hotărîrea Comisiei Electorale Centrale contestată, este neîntemeiată în fond și emisă contrar prevederilor legale, nefiind reflectate obiectiv, clar și exact încălcările concurentului electoral, precum și probele în acest sens.

În context, Colegiul ajunge la concluzia de a admite contestația depusă de către Partidul Politic „Patria” și de a anula hotărîrea nr. 3069 din 26 noiembrie 2014 a Comisiei Electorale Centrale.

Pentru toate aceste considerente și reieșind din contextul normelor de drept citate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră greșită concluzia primei instanțe de admitere a acțiunii CEC și respingerea contestației Partidului Politic „Patria” ca neîntemeiată.

Astfel, împrejurările descrise determină Colegiul să conchidă că soluția instanței este neîntemeiată, din care considerente aceasta nu poate fi menținută.

Prin urmare, având în vedere faptul că hotărîrea primei instanțe a fost emisă cu interpretarea eronată a legii și aprecierea greșită a probelor, completul

specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa hotărârea din 27 noiembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău și a emite o decizie nouă prin care va respinge acțiunea înaintată de către Comisia Electorală Centrală și va admite contestația Partidului Politic „Patria”.

În conformitate cu art. art. 258 alin. (3), 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul depus de Partidul Politic „Patria”.

Se casează integral hotărârea din 27 noiembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău și se emite o decizie nouă prin care:

Se respinge cererea de chemare în judecată depusă de către Comisia Electorală Centrală privind anularea înregistrării concurentului electoral Partidul Politic „Patria” și confiscarea sumelor de bani, ca neîntemeiată.

Se admite contestația depusă de către Partidul Politic „Patria” împotriva hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3069 din 26 noiembrie 2014.

Se anulează hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3069 din 26 noiembrie 2014.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan

Nicolae Craiu

Victor Burduh